

Toimittajalta.

H. P. Blavatsky lähetti neljänä viimeisenä elinvuotenaan (1888-1891) kirjallisen tervehdysanoman Lontoosta Amerikan Teosofisen Seuran vuosikokoukselle, joka säännöllisesti pidettiin huhtikuussa. Näissä kirjeissään hän antoi monta hyvää neuvoa ja puhui aina kiittävästi Willian Quan Judgen suuresta ja jalosta työstä teosofian hyväksi. Koska hänen teosofista työtä koskevilla sanoillaan ja ajatuksillaan on yhtä suuri kantavuus tänäpäivänä kuin silloin, suomennan tähän muutamia otteita hänen ensimmäisestä kirjeestään.

Näin kirjoitti H. P. B. huhtikuun 3 p:nä 1888:

»Yhä uusien paikalliskeskusten perustaminen anastakoon ajatuksissanne ja harrastuksissanne etusijan, ja pyrkiköön jokainen työnkeskustaksi itsessään. Kun hänen sisäinen kehityksensä on saavuttanut määrätyn kohdan, vetää hän luonnostaan samaan vaikutuspiiriin niitä, joiden kanssa hän on tekemisissä; syntyy ydin, jonka ympärille toisia kerääntyy, ja täten muodostuu keskus, josta leviää tietoa ja henkistä vaikutusta ja johon korkeampia vaikutuksia suuntautuu.

»Mutta älköön kukaan perustako paaviutta teosofian asemasta, sillä semmoinen olisi itsemurhan tapaista ja on aina päättynyt kohtalokkaasti. Olemme kaikki enemmän tai vähemmän kehittyneitä tutkijatovereita; mutta ei yksikään T. S:n jäsen pitäkö itseään muuna kuin – parhaimmassa tapauksessa – oppilaana-opettajana, jolla ei ole oikeutta dogmatisoida.

»Seuran perustamisesta lähtien on selvä muutos tapahtunut ajan hengessä (nim. filosofiseen suuntaan) . . . Heikkouskoiset ovat kaikkina aikoina pyytäneet tunnusmerkkejä ja ihmeitä, ja kun näitä heille ei annettu, kieltäytyivät he uskomasta. Semmoiset eivät koskaan ymmärrä puhdasta ja yksinkertaista teosofiaa. Mutta on joukossamme toisia, jotka intuitiivisesti käsittävät, että puhtaan teosofian ymmärtäminen, – ei siis oppien, vaan sen filosofisen näkökannan, että asioita on järjellisesti selitettävä, – on Seuran tärkeimpiä tehtäviä, koska se yksin pystyttää majakan, jonka valo voi ohjata ihmiskuntaa todelliselle tielleen.

»Tätä ei koskaan pidä unohtaa, eikä seuraavakaan seikka ole mielestä syrjäytettävä. Vasta sinä päivänä, jolloin teosofia on suorittanut pyhimmän ja tärkeimmän tehtävänsä, – s. o. lujasti liittänyt yhteen veljellisellä rakkaudella joukon ihmisiä kaikista kansoista, puhdas, ihmisystävällinen työ silmämääränään, ei itsekkäihin vaikuttumiin perustuva pyrkimys, – vasta silloin teosofia on noussut korkeammalle kaikkea nimellistä ihmisveljeyttä. Tämä on todella oleva ihme ja kumma, sillä ihmiskunta on turhaan odottanut sen toteuttamista viimeisenä kahdeksanatoista vuosisatana eikä mikään yhtymä ole tähän saakka kyennyt sitä aikaansaamaan.

»Oikeaoppisuus ei ole teosofiassa mahdollinen eikä suotava. Mielipiteitten eroavaisuus, määrättyjen rajojen sisällä, pitää Teosofista Seuraa elävänä ja terveenä ruumiina, huolimatta sen monista toisista rumista piirteistä. Ja jollei teosofian tutkijain mielisä olisi olemassa sangen paljon epätietoisuutta, olisivat tuommoiset terveet erimielisyydet mahdottomia, ja Seura huononisi lahkoksi, jossa ahdasmielinen ja valmiiksi laadittu usko astuisi eloa huokuvan totuuden hengen ja alati kasvavan tiedon tilalle . . .

»Nykyinen sivistys osoittaa taipumuksia eläimellisyyttä kohti, kohti niiden ominaisuuksien kehittämistä, jotka ovat omiansa johtamaan ihmistä eläimenä, eläimellisessä olemassaolon taistelussa, menestyksen elämässä. Teosofia koettaa kehittää ihmisessä inhimillistä luontoa eläimellisen rinnalle, vieläpä sen liiallisen eläimellisyyden kustannuksella, jota nykyajan elämä materialistisine oppeineen on kasvattanut tällä kehitysasteella olevalle ihmiselle luonnottomaan määrään.

»Ihmiset eivät kaikki kelpaa salatieteilijöiksi, mutta kaikki voivat olla teosofeja. Monet, jotka eivät koskaan ole kuulleet Seurasta, ovat teosofeja itse tietämättään; sillä teosofian ydin on siinä, että täydellinen sopusointu aikaansaadaan ihmisessä hänen jumalallisen ja inhimillisen luontonsa välillä, että hänen jumalankaltaiset ominaisuutensa ja pyrintönsä saatetaan oikeuksiinsa ja että ne pääsevät hallitsemaan hänen maallisia ja eläimellisiä intohimojaan. Sen päätunnusmerkkeinä ovat hyvyys, kaiken pahansuomuksen tai itsekkyyden puute, ihmisrakkaus, hyvä tahto kaikkia olentoja kohtaan ja

täydellinen oikeus sekä toisia että itseään kohtaan. Teosofian opettaja saarnaa hyvän tahdon evankeliumia; ja totta on myös toisaalta, että se, joka saarnaa hyvän tahdon evankeliumia, hän opettaa teosofiaa . . .

»Olen vakuutettu siitä, että kun ymmärretään teosofian oikea luonto, haihtuvat olemattomiin ne ennakkoluulot, jotka ikävä kyllä nyt ovat niin vallalla. Teosofit ovat pakosta kaikkien semmoisten liikkeiden ystäviä, jotka joko älyllisesti tai puhtaasti käytännöllisesti työskentelevät maailmassa ihmiskunnan tilan parantamiseksi. Olemme kaikkien niiden ystäviä, jotka taistelevat juoppoutta vastaan, eläimille osoitettua julmuutta vastaan, naisia kohtaavaa vääryyttä vastaan, yhteiskunnan tai hallituksen turmelusta vastaan, – vaikka emme sekaannu politiikkaan. Olemme niiden ystäviä, jotka harjoittavat käytännöllistä hyväntekeväisyyttä, jotka koettavat hiukankin kohottaa sitä kauheata kurjuuden taakkaa, mikä köyhiä painaa alas. Mutta teosofeina emme voi antautua erikoisesti näihin suuriin tehtäviin. Yksilöinä voimme sen tehdä, mutta teosofeina meillä on paljon laajempi, tärkeämpi ja vaikeampi tehtävä suoritettavana . . . Teosofein tehtävä on avata ihmisten sydämiä ymmärtämään ihmisrakkautta, oikeutta ja jalomielistä anteliaisuutta, koska nämä ominaisuudet erikoisesti kuuluvat ihmiskunnalle ja ovat luonnollisia ihmiselle hänen kehitettyään itsessään inhimillisen olennon ominaisuudet. Teosofia opettaa eläinhimistä olemaan inhimillinen ihminen; ja kun ihmiset ovat oppineet ajattelemaan ja tuntemaan, niinkuin todella inhimillisten olentojen tulisi ajatella ja tuntea, silloin he menettelevät inhimillisesti ja kaikki suorittavat vapaaehtoisesti rakkauden, oikeuden ja anteliaisuuden tekoja.«

*

Teosofia on hyvän tahdon evankeliumi, sanoo H. P. B. kauniisti ylläolevassa kirjeessään, ja tämän evankeliumin levittämistä ajatellessa kääntyy mieli itsestään lapsiin, joista Mestarien Mestari sanoi: antakaa heidän tulla minun luokseni. Lapsen mieli on herkkä ja vastaanottavainen, siihen on todella kylvettävä hyvän tahdon siemen, lapsen ymmärrystä on valaistava oikeilla elämisen periaatteilla. Kuinka monet teosofiset vanhemmat ovatkaan sentähden huokailleet: »Jospa olisi teosofinen koulu, jossa lapsia kasvatettaisiin aivan uusien periaatteiden mukaan, niin että todella oppisivat jotakin osaamaan ja jotakin tekemään, ja jossa he tulisivat osallisiksi todellisesta sielun ja sydämen sivistyksestä! Siihen kouluun me lapsemme laittaisimme.»

Varmaankaan heidän toivoansa ei tulevaisuus tule pettämään. Nyt jo näemme, kuinka kaikkialla puuhataan koulukasvatuksen perinpohjaista uudistamista. Teosofinen elämänymmärrys vaikuttaa salaisena voimana nykyajan henkeen ja yleiseen mielipiteeseen, ja saatamme olla varmat siitä, että joidenkuiden vuosikymmenien kuluttua kasvatusta on saanut enemmän tai vähemmän teosofisen leiman. Kädet ristissä meidän ei kuitenkaan tarvitse istua. Ovathan teosofit kaikkialla ja pitkin vuosia panneet toimeen n. s. lootuskouluja, jotka tätä uutta aikaa puolestaan valmistavat. Ei siten, että ne korvaisivat tavallisia kouluja, vaan siten, että istuttavat lapsiin sitä teosofista maailmankatsomusta, jota tavallisissa kouluissa ei tarjota. Lootuskoulut eivät opeta tavallisia kouluaineita. Lootuskoulut ovat niin sanoaksemme sunnuntaikouluja, joissa lapsille opetetaan uskontoa, s. o. uskoa hyvään (jumalaan) uudella tavalla. Lootuskouluja pidetään aikana ja päivänä, esim. sunnuntaina, joka ei estä lapsia käymästä tavallisissa kouluissa. Tahdon tässä julkaista muutamia ajatuksiani niistä.

Koska lootuskouluilla on näin määrätty tarkoitus, ovat ne ensi kädessä aiotut teosofisten vanhempien lapsia varten. Vieraita lapsia ei niihin voi houkutella. Vain orpoja ja semmoisia lapsia, joiden kasvatusta vanhemmat silminnähävästi laiminlyövät, voisi ajatella niihin pyydettyä. Mutta jos syrjäiset itse tuovat lapsiaan lootuskouluun, ovat nämä tietenkin tervetulleet.

Missä vain on teosofisten vanhempain lapsia 7 à 14 vuoden iässä ja teosofisen elämänymmärryksen elähyttämä aikaihminen (nuori tai vanha), joka lapsia rakastaa, sinne voi lootuskoulun perustaa. Joka paikassa, missä on Ruusu-Risti-ryhmä esim., pitäisi olla mahdollista lootuskoulun syntyä.

Lootuskoulu voi syntyä joko ryhmän tai ehkä vielä paremmin yksityisen aloitteesta. Ryhmä kokouksessaan keskustelelee lootuskoulun tarpeellisuudesta ja kehottaa jonkun jäsenensä siihen työhön

ryhtymään tai pyytää, että joku vapaaehtoisesti tarjoutuisi. Vielä parempi on, jos yksityinen jäsen ilmoittaa haluavansa pitää lootuskoulua. Hän silloin neuvottelee lasten vanhempain kanssa ja ilmoittaa aikeestaan ryhmäkokouksessa. Huone valitaan. Ehkä joku tarjoaa tilaa kotonaan, lootusopettaja esim., tai jos ryhmällä on oma huone, sopii koulu kukaties paraiten pidettäväksi siinä. Jos huone on vuokrattava, on suotava, että vanhemmat yhteisesti keräävät vuoramaksun. Myöskin saattaa ryhmä yhteisistä varoista ottaa mahdollisiin kustannuksiin osaa.

Kun huone on saatu, määrätään koulu-aika. Paras lienee pitää lootuskoulua sunnuntai-aamuna. Lapset kokoontuvat iloisina ja odottavina, ja jos opettaja on voinut huonetta koristaa kukilla tai muuten iloisilla väreillä, vaikuttaa tämä elähtävästi lasten mieliin. Mutta liian paljon katseltavaa ja uteliaisuutta herättävää ei huoneessa pidä olla, ellei ole tarkoitus juuri esineistä (tauluista y. m. s.) puhua ja niitä selitellä.

Opettajalla on tietysti vapaus opettaa lapsille lukemista, laskemista ja kirjoittamista, elleivät he ole olleet tilaisuudessa sitä muualla oppimaan, mutta on muistettava, että tämä on varsinaisen lootuskouluohjelman ulkopuolella. Lootuskoulussa opetetaan lapsille teosofista elämänymmärrystä.

Kuulevathan lapset kotonaan vanhemmiltaan yhtä ja toista teosofiasta. Mutta harvat vanhemmat ovat tilaisuudessa opettamaan teosofiaa lapsilleen. Eikä teosofian opettaminen oikein käykään päinsä kodissa sanoilla: se on siellä tapahtuva esimerkillä. Kun vanhemmat itse elävät teosofiaa – ovat teosofeja, ajattelevat ja tuntevat teosofisesti, – silloin he istuttavat lapsiinsa teosofista henkeä ja uskoa. Järjen valaistus ja muovailu tapahtuu helpommin koulussa. Ja jos eivät kaikki lapset ole tilaisuudessa kotona oppimaan elävää teosofiaa, saa lootuskoulu korvata tämänkin puutteen.

Lootuskoulun tehtävä on siis avata lasten järkeä ja sielua ymmärtämään ja omaksumaan teosofista elämäntutkimusta. Heille on opetettava jälleensyntymisestä, karmasta, kuolemanjälkeisistä tiloista, luonnonhengistä ja haltioista, eri tasoista eli maailmoista, värien symboliikasta, ajatusten ulkokohtaisesta todellisuudesta j. n. e. Heille on opetettava ihmisen kehityksestä, Mestareista, suurista ja jaloista ihmisistä, uskontojen perustajista j. n. e. Heille on opetettava Jumalan äärettömyydestä ja avaruuden lukemattomista asutuista maailmoista j. n. e.

Ei mikään oppi ole lasten liian vaikea käsittää, kun se oikealla ja sopivalla tavalla esitetään. Hyvin mielellään lapset kuulevat kerrottavan näkymättömistä maailmoista, enkeleistä ja jumalista, elämästä ja kuolemasta.

Opetuksessa on pidettävä silmällä, että lapset eivät väsy. Opettaja ei itse yksin saa puhua. Hänen opetuksensa on mieluummin oleva sokraattista: hän kysyy lapsilta ja he saavat vastata. Kun keskustelussa selviää asia, jää se lasten muistiin. Jos opettaja puhuu, tulee hänen puhua sadun muodossa. Saarnoja lapset eivät jaksa kuunnella. Mutta jännittävää satua he istuvat vaikka tuntikausia kuuntelemassa, ja kun satu on vertauskuvallinen, voidaan sitä perästäpäin tutkia ja analysoida. Antaa lasten kertoa satu uudelleen ja tutkia sen sisältöä! Mitähän tämäkin merkitsee? Mitä tämä kohta opettaa meille? Oliko tuo oikein tehty? j. n. e. Semmoisia kysymyksiä tekee opettaja ja täten hän saa lapset aivan huomaamattaan oppimaan ja itse keksimään selitykset ja vastaukset.

Pitkä koulutunti ei ole oleva. Hyvä on sitä myös paloitella jaksoihin. Kun lapset ensin kokoontuvat, on laulettava ja soitettava. Joka sunnuntai aloitetaan lootuskoulu parhaiten lasten yhteisellä laululla. Sitten läpikäydään läksy, muistellaan, mitä viimein kerrottiin ja opittiin. Taas lauletaan tai piirustetaan, jos siihen on tilaisuutta – lapset näet mielellään piirustelevat värikynillä paperille esim. sadussa esiintyneitä henkilöitä, eläimiä tai kohtauksia. Lopuksi opettaja kertoo uuden sadun tai jatkaa edellistä, ja kun vielä ollaan laulettu yhdessä, hajaantuvat lapset koteihinsa.

*

Tuonnottain tehtiin minulle naseva kysymys. Häpesin sydämestäni sitä, että semmoinen kysymys – mikäli se minua koski – ollenkaan oli mahdollinen, mutta samalla iloitsin suuresti, että olin tilaisuudessa oikaisemaan sitä suunnatonta väärinkäsitystä, joka kysymyksen aiheuttaneessa ajatuksessa piili.

Kysymys kuului: Idän Tähdien liikkeessä odotetaan maailmanopettajan pikaista tuloa ja Teosofisen Seuran useimmat jäsenet johtajista alkaen elävät epäilemättä samassa uskossa. Toiselta puolen on teosofeja ja pienempia teosofisia yhdistyksiä siellä täällä, jotka eivät lainkaan usko näitä asioita eivätkä pidä niitä tärkeinä eikä edes teosofisina, – ja niiden joukossa lienee Suomen Ruusu-Risti. Mille kannalle nämä jälkimäiset asettuvat teosofisen liikkeen nykyisen tilanteen suhteen, toisin sanoen: mikä seura tai mikä henkilö tällä hetkellä edustaa Salaista Veljeskuntaa? H. P. Blavatsky on kuollut, hän, joka oli Mestarein lähettiläs maailmassa, – kuka siis nyt on hänen jälkeensä Mestarein edustaja, kuka on Salaisen Veljeskunnan lähetti maailmassa? Paljon kauniita sanoja ja viittauksia on esim. lausuttu Ruusu-Ristin johtajasta: onko siis tahdottu ilmaista, että hän tätä nykyä on tuo mainittu lähettiläs?

Kiiruhdin tietysti vastaamaan seuraavasti:

Kysymys perustuu väärinkäsitykseen. Ei meillä ole oikeutta puhua Valkoisen Veljeskunnan lähettilästä madame Blavatskyn kuoleman jälkeen. H. P. Blavatsky nimenomaan opetti, että vuosisadan viimeisenä neljänneksenä ainoastaan ilmestyy maailmaan Valkoisen Veljeskunnan lähetti. Sata vuotta varhemmin tämä lähetti oli kreivi de Saint Germain ja hänen apunaan Cagliostro ja Mesmer. Meidän aikanamme lähetti oli H. P. Blavatsky (ja hänen apunaan, voimme lisätä, Judge ja Olcott, joiden tehtävä ja kohtalo jonkun verran muistutti Cagliostron ja Mesmerin). Seuraava lähetti tulee kuluvan vuosisadan loppupuolella. »Älkää uskoko, että Mestarit lähettävät ketään maailmaan ennen vuotta 1975», oli H. P. B:n nimenomainen varoitus oppilailleen.

Onko tämä käsitettävä niin, ettei vuosisadan kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana ole mitään yhteyttä olemassa Salaisen Veljeskunnan ja ihmiskunnan välillä? On tavallaan. Ei näet ole olemassa mitään virallista yhteyttä. Mutta salaista, yksityistä yhteyttä saattaa tietysti aina olla. Yksilön yhteys Valkoisen Veljeskunnan kanssa ei ole ajasta eikä paikasta riippuvainen. Yksityinen ihminen voi päästä Veljeskunnan yhteyteen tulemalla sen jäseneksi; tai hän voi joutua jonkun Mestarin valvonnan alaiseksi ja siten joutua kosketukseen Veljeskunnan hengen ja voiman kanssa. Yksityinen ihminen voi tavallaan edustaa Valkoista Veljeskuntaa, sen tehtävää ja henkeä, mutta se tapahtuu hänen omalla vastuullaan.

Suhde on sama esim. kansainvälisessä valtiollisessa elämässä. Ero on suuri jonkun valtion virallisen lähettilään – täysvaltaisen ministerin – ja yksityisen vieraalla maalla matkustavaisen välillä. Suomalainen Englannissa on kyllä aina suomalainen; kuta syvemmin hän tuntee Suomen kansaa ja sen henkeä, sitä paremmin hän sitä edustaa; mutta virallinen hänen edustuksensa ei ole. Suomen valtion ja hallituksen edustajana on ainoastaan siihen valtuutettu henkilö.

Tämmöinen »valtuutettu ministeri» oli madame Blavatsky. »Hän on meidän suoranainen agenttimme», kirjoitti Mestari. Hänen paikkaansa ei kukaan toinen voi täyttää, koska Mestarit eivät yhtä mittaa pidä virallista edustajaa maailmassa.

Kaikki puheet toisen tai toisen henkilön lähettiläsasemasta Valkoiseen Veljeskuntaan nähden ovat täten tuulesta temmattut. Älköön kukaan ajatelko Ruusu-Ristin johtajasta enemmän kuin kestään toisestakaan, että hän olisi Veljeskunnan virallinen edustaja maailmassa. Kaikki ovat yksityishenkilöitä ilman valtuuksia; he »edustavat» Valkoista Veljeskuntaa vain siinä määrin kuin he tuntevat sen henkeä, tehtävää ja työtapoja. »Hedelmästä puu tunnetaan.» Tämä pitää paikkansa jokaisen ihmisen suhteen, joka työskentelee Herran viinimäessä. Jos hedelmät ovat hyviä, jos ne ovat Kristuksen Valkoisen Veljeskunnan hengen mukaisia, silloin työmieheissä on ollut oikea henki. Silloin on hän oikealla tavalla Veljeskuntaa maailmassa edustanut.

*

Koska huhtikuun Ruusu-Risti joka tapauksessa olisi myöhästynyt, lähetän tässä huhti- ja toukokuun vihott yhdellä kertaa. Tämä on siis viimeinen Ruusu-Risti ennen kesää. Puolen vuoden tilaajat ovat saaneet, mitä heille tuleman pitää, ja heidän on siis uudistettava tilauksensa, jos tahtovat jatkuvasti lukea Ruusu-Ristiä. Ensi numero ilmestyy elokuun lopulla.

Näkemiin, rakkaat lukijat.

(Ruusu-Risti 1926 Toukokuu N:o 5, s. 129-138)